

ПРОГНОЗ ЗМІНИ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ ФАКТОРНО-ОБУМОВЛЮЮЧОГО ХАРАКТЕРУ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ ТОВАРІВ

FORECAST FOR THE CHANGE OF EXTERNAL FACTORS OF THE FACTOR INFLUENCING CHARACTER ON SUPPORT OF DEVELOPMENT OF THE INTERNAL MARKET OF GOODS

У статті розглянуто і обґрунтовано використання методів прогнозування забезпечення внутрішнього ринку товарів, яке полягає у побудові методу ковзної середньої з методом аналітичного вирівнювання. З врахуванням розрахованих часткових коефіцієнтів зміни основної інфраструктури внутрішнього ринку товарів, обслуговуючої інфраструктури внутрішнього ринку товарів, конкурентних умов внутрішнього ринку товарів, регулятивного впливу держави тощо отримане прогнозоване значення узагальнюючого коефіцієнта розвитку факторно-обумовлюючого характеру. Результати розрахунку, як часткових коефіцієнтів факторно-обумовлюючого характеру, так і узагальнюючого коефіцієнта розвитку показали непрогресивність змін. Перспективою подальших досліджень є отримання інтегрального індикатора щодо прогнозування зовнішніх факторів забезпечення розвитку внутрішнього ринку товарів і є доцільним при виявленні прогресивності змін в структурі внутрішнього ринку товарів і прогнозуванні зміни зовнішніх факторів щодо забезпечення розвитку внутрішнього ринку товарів.

Ключові слова: метод, ринок, прогноз, зміна, коефіцієнт, інфраструктура, конкуренція.

В статье рассмотрено и обосновано использование методов прогнозирования

обеспечения внутреннего рынка товаров, которое заключается в сочетании метода скользящей средней с методом аналитического выравнивания. С учетом рассчитанных частных коэффициентов изменения основной инфраструктуры внутреннего рынка товаров, обслуживающей инфраструктуры внутреннего рынка товаров, конкурентных условий внутреннего рынка товаров, регулятивного воздействия государства и т.д. получено прогнозируемое значение обобщающего коэффициента развития факторно-обуславливающего характера. Результаты расчета, как частных коэффициентов факторно-обуславливающего характера, так и обобщающего коэффициента развития показали непрогресивность изменений. Перспективой дальнейших исследований является получение интегрального индикатора по прогнозированию внешних факторов обеспечения развития внутреннего рынка товаров и целесообразно при выявлении прогрессивности изменений в структуре внутреннего рынка товаров и прогнозировании изменений внешних факторов по обеспечению развития внутреннего рынка товаров.

Ключевые слова: метод, рынок, прогноз, изменение, коэффициент, инфраструктура, конкуренция.

УДК 339.13

Мардус Н.Ю.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри економічного аналізу
та обліку

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

The article considers and substantiates the use of methods of forecasting the provision of the domestic commodity market. The purpose of the study is to predict the changes in external factors for the development of the domestic commodity market on the basis of the coefficient of factor-causing character development. Forecasting the development of the internal market for goods is a process that is carried out in several stages. Among the main stages of the study is the calculation of the predicted value of the generalizing coefficient of factor-causing character development. Forecasting is to combine the method of moving average with the method of analytical alignment. Application of the moving average allowed to reduce the fluctuations of the coefficients of change. Taking into account all of the above, on the basis of a smooth series of dynamics, trend lines were constructed and predicted values of the coefficients of the factor-causing nature of the domestic commodity market were determined and the results of forecasting were calculated based on coefficients of coefficient change using analytical alignment. A partial change in the main infrastructure in the forecast period was calculated, a partial change in the service infrastructure in the forecast period, a partial change in the competitive conditions in the forecast period, and a partial change in the regulatory impact in the forecast period. Taking into account calculated partial coefficients of change of the basic infrastructure of the domestic market of goods, serving infrastructure of the domestic market of goods, competitive conditions of the internal market of goods, regulatory influence of the state, etc. The predicted value of the generalizing coefficient of development of factor-causing character is obtained. The results of the calculation, as the partial coefficients factor-causing nature, and generalizing development rate, showed non-progressiveness of the changes. The prospect of further research is to obtain an integral indicator regarding the forecasting of external factors for the development of the domestic commodity market. This indicator is appropriate in identifying the progressiveness of changes in the structure of the domestic commodity market and forecasting changes in external factors to ensure the development of the domestic commodity market.

Key words: method, market, forecast, change, coefficient, infrastructure, competition.

Постановка проблеми. Прогнозування забезпечення розвитку внутрішнього ринку товарів є процесом, який здійснюється у декілька етапів, серед яких є розрахунок прогнозованого значення узагальнюючого коефіцієнта розвитку факторно-обумовлюючого характеру. З метою прогнозування застосовуються різноманітні методи, серед яких одними з найбільш розповсюджених є метод ковзної середньої та метод аналітичного вирівнювання і полягає у тому, що значення ряду замі-

нюються на обчислені на основі певної функції залежності значення, що найточніше відображає загальну тенденцію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання аналітичного дослідження процесів, що виникають на внутрішньому ринку з використанням методів прогнозування розглядали такі вчені, як І. Бланк, В. Бодров, А. Герасименко, О. Міняйло, В.О. Точилін, Т.О. Осташко, О.В. Пустовойт, Ю. Пахомов, О. Паценко,

В. Чередниченко, Ю.М. Уманців та ін. Проте, доцільним є до аналізу обирати метод ковзної середньої та метод аналітичного вирівнювання. Сполучення цих методів дозволить, по-перше, згладити випадкові коливання коефіцієнтів розвитку, по-друге, отримати формули їх зміни в часі та з їхньою допомогою отримати прогнозні дані на наступний період [1-5].

Постановка завдання. Метою дослідження є прогнозування зміни зовнішніх факторів забезпечення розвитку внутрішнього ринку товарів на основі коефіцієнта розвитку факторно-обумовлюючого характеру.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для прогнозування забезпечення розвитку внутрішнього ринку було досліджено інфраструктуру внутрішнього ринку товарів. Результати розрахунку ковзної середньої за коефіцієнтами зміни основної інфраструктури внутрішнього ринку товарів наведено у табл. 1.

Як видно з даних таблиці 1, застосування ковзної середньої дозволило зменшити коливання коефіцієнтів зміни основної інфраструктури внутрішнього ринку товарів. Так, коефіцієнти варіації за початковим рядом динаміки коефіцієнтів зміни основної інфраструктури були вищими за їхні значення за згладженим рядом. На основі згладженого ряду динаміки було побудовано лінії

тренду та визначено прогнозні значення коефіцієнтів зміни основної інфраструктури внутрішнього ринку товарів (табл. 2).

Як видно з даних таблиці 2, за останні роки намітилась тенденція до скорочення коефіцієнтів зміни основної інфраструктури (окрім, коефіцієнта зміни забезпеченості на 10000 осіб об'єктами торгівлі), про що свідчать від'ємні значення коефіцієнтів парної кореляції за побудованими лініями тренду. При цьому, величина коефіцієнта кореляції свідчить про сильний зв'язок (коефіцієнт зміни кількості підприємств оптової торгівлі, коефіцієнт зміни торгової площі магазинів, коефіцієнт зміни кількості напівстаціонарних об'єктів торгівлі, коефіцієнт зміни забезпеченості на 10000 осіб торговою площею в магазинах), помітний (коефіцієнт зміни кількості об'єктів роздрібно торгівлі, коефіцієнт зміни кількості магазинів) або помірний зв'язок (коефіцієнт зміни кількості діючих бірж, коефіцієнт зміни забезпеченості на 10000 осіб об'єктами торгівлі, коефіцієнт зміни кількості ринків) їх значень з часовим фактором. Всі лінії тренди було перевірено на адекватність та достовірність. Як видно з даних таблиці, прогнозується, що коефіцієнти зміни за окремими складовими основної інфраструктури прогноуються на рівні менше 1, тобто зміни основної інфраструктури лишаються непрогре-

Таблиця 1

Результати розрахунку ковзних середніх за коефіцієнтами зміни основної інфраструктури внутрішнього ринку товарів

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Коефіцієнт варіації	
									Початковий ряд	Згладжений ряд
Коефіцієнт зміни кількості підприємств оптової торгівлі	1,000	1,014	0,955	0,908	0,864	0,858	0,873	0,884	0,089	0,068
Коефіцієнт зміни кількості діючих бірж	1,033	1,025	0,962	0,925	0,849	0,889	0,934	1,015	0,093	0,070
Коефіцієнт зміни кількості об'єктів роздрібно торгівлі	0,958	0,966	0,976	0,984	0,974	0,920	0,930	0,941	0,052	0,024
Коефіцієнт зміни кількості магазинів	0,962	0,972	0,986	0,997	0,983	0,929	0,936	0,948	0,049	0,026
Коефіцієнт зміни торгової площі магазинів	1,056	1,041	1,037	1,051	1,038	0,956	0,944	0,939	0,076	0,051
Коефіцієнт зміни кількості напівстаціонарних об'єктів торгівлі	0,956	0,951	0,946	0,947	0,947	0,890	0,910	0,920	0,068	0,026
Коефіцієнт зміни забезпеченості на 10000 осіб об'єктами торгівлі	0,940	0,957	0,978	1,000	0,976	0,951	0,951	0,974	0,037	0,020
Коефіцієнт зміни забезпеченості на 10000 осіб торговою площею в магазинах	1,058	1,045	1,041	1,054	1,040	0,973	0,962	0,957	0,063	0,043
Коефіцієнт зміни кількості ринків	0,996	0,990	0,989	0,982	0,934	0,933	0,940	0,996	0,052	0,030

Джерело: розраховано автором

Результати прогнозування за коефіцієнтами зміни основної інфраструктури з використанням аналітичного вирівнювання

Показники	Лінія тренду, коефіцієнт парної кореляції	Значення
Коефіцієнт зміни кількості підприємств оптової торгівлі	$ID_{13} = 1,0625 - 0,0220 \cdot t$, $R_{13t} = -0,868$	0,821
Коефіцієнт зміни кількості діючих бірж	$ID_{14} = 1,0222 - 0,0105 \cdot t$, $R_{14t} = -0,483$	0,907
Коефіцієнт зміни кількості об'єктів роздрібною торгівлі	$ID_{15} = 0,9929 - 0,0057 \cdot t$, $R_{15t} = -0,596$	0,931
Коефіцієнт зміни кількості магазинів	$ID_{16} = 1,0003 - 0,0055 \cdot t$, $R_{16t} = -0,551$	0,939
Коефіцієнт зміни торгової площі магазинів	$ID_{17} = 1,1286 - 0,0186 \cdot t$, $R_{17t} = -0,885$	0,924
Коефіцієнт зміни кількості напівстаціонарних об'єктів торгівлі	$ID_{18} = 0,9817 - 0,0074 \cdot t$, $R_{18t} = -0,764$	0,900
Коефіцієнт зміни забезпеченості на 10000 осіб об'єктами торгівлі	$ID_{19} = 0,9576 + 0,0013 \cdot t$, $R_{19t} = 0,456$	0,971
Коефіцієнт зміни забезпеченості на 10000 осіб торговою площею в магазинах	$ID_{20} = 1,1199 - 0,0159 \cdot t$, $R_{20t} = -0,890$	0,945
Коефіцієнт зміни кількості ринків	$ID_{21} = 1,0060 - 0,0056 \cdot t$, $R_{21t} = -0,474$	0,945

Джерело: розраховано автором

Таблиця 3

Результати розрахунку ковзних середніх за коефіцієнтами зміни обслуговуючої інфраструктури внутрішнього ринку товарів

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Коефіцієнт варіації	
									Початковий ряд	Згладжений ряд
Коефіцієнт зміни кількості підприємств транспорту, складської поштової та кур'єрської діяльності	0,982	1,026	1,060	1,073	1,006	0,996	0,936	0,973	0,072	0,045
Коефіцієнт зміни кількості підприємств фінансової та страхової діяльності	0,984	0,985	0,959	0,959	0,924	0,952	0,911	0,970	0,062	0,028
Коефіцієнт зміни кількості підприємств з інформації та комунікацій	1,000	1,034	1,022	1,044	0,979	1,008	0,931	0,969	0,077	0,037
Коефіцієнт зміни кількості підприємств професійної, наукової та технічної діяльності	0,997	0,998	0,981	1,020	0,973	0,991	0,904	0,930	0,076	0,040
Коефіцієнт зміни кількості підприємств адміністративного та допоміжного обслуговування	1,014	1,011	1,003	1,031	0,971	0,995	0,927	0,971	0,072	0,033
Коефіцієнт зміни кількості підприємств освіти	0,981	0,983	0,965	0,992	0,954	0,993	0,924	0,946	0,071	0,025
Коефіцієнт зміни експлуатаційної довжини залізничних шляхів загального користування, км	1,001	1,000	0,999	0,999	0,989	0,990	0,990	0,981	0,019	0,007
Коефіцієнт зміни довжини автодоріг загального користування	1,007	1,000	1,000	1,000	0,987	0,987	0,987	1,000	0,015	0,008
Коефіцієнт зміни загальної площі складських приміщень	1,010	0,970	0,947	0,926	0,906	0,776	0,816	0,920	0,178	0,086

Джерело: розраховано автором

сивними. Частковий коефіцієнт зміни основної інфраструктури в прогнозованому періоді складе:

$$ID_{31} = \sqrt[3]{0,821 \cdot 0,907 \cdot 0,931 \cdot 0,939 \cdot 0,924 \cdot 0,900 \cdot 0,971 \cdot 0,945 \cdot 0,945} = 0,919.$$

В таблиці 3 наведено результати розрахунку ковзної середньої за коефіцієнтами зміни обслу-

говуючої інфраструктури внутрішнього ринку товарів.

Як видно з даних таблиці 3, застосування ковзної середньої дозволило зменшити коливання коефіцієнтів зміни обслуговуючої інфраструктури внутрішнього ринку товарів. Так, коефіцієнти варі-

ації за початковим рядом динаміки коефіцієнтів зміни обслуговуючої інфраструктури були вищими за їхні значення за згладженим рядом. Було побудовано лінії тренду та визначено прогнозні значення коефіцієнтів зміни обслуговуючої інфраструктури внутрішнього ринку товарів (табл. 4).

Як видно з даних таблиці 4, за останні роки намітилась тенденція до скорочення коефіцієнтів зміни обслуговуючої інфраструктури, про що свідчать від'ємні значення коефіцієнтів парної кореляції за побудованими лініями тренду. При цьому, величина коефіцієнта кореляції свідчить про різний ступінь зв'язку їх значень з часовим фактором. Всі лінії тренду було перевірено на адекватність та достовірність. Частковий коефіцієнт зміни обслуговуючої інфраструктури в прогнозованому періоді складе:

$$ID_{3,2} = \sqrt[3]{0,966 \cdot 0,928 \cdot 0,953 \cdot 0,923 \cdot 0,947 \cdot 0,941 \cdot 0,981 \cdot 0,987 \cdot 0,805} = 0,935,$$

що вказує на непрогресивність змін. В таблиці 5 наведено результати розрахунку ковзної середньої за коефіцієнтами зміни конкурентних умов внутрішнього ринку товарів.

Як видно з даних таблиці 5, застосування ковзної середньої дозволило значно зменшити коливання коефіцієнтів зміни конкурентних умов внутрішнього ринку товарів. Так, коефіцієнти варіації за початковим рядом динаміки коефіцієнтів зміни були вищими за їхні значення за згладженим рядом.

Враховуючи все наведене вище, саме на основі згладженого ряду динаміки було побудовано лінії тренду та визначено прогнозні значення коефіцієнтів зміни конкурентних умов внутрішнього ринку товарів (табл. 6).

Як видно з даних таблиці 6, за останні роки намітилась тенденція до зростання коефіцієнта зміни частки ринків з конкурентною структу-

Таблиця 4

Результати прогнозування за коефіцієнтами зміни обслуговуючої інфраструктури з використанням аналітичного вирівнювання

Показники	Лінія тренду, коефіцієнт парної кореляції	Значення
Коефіцієнт зміни кількості підприємств транспорту, складської, поштової та кур'єрської діяльності	$ID_{22} = 1,0657 - 0,0091 \cdot t$, $R_{22t} = -0,490$	0,966
Коефіцієнт зміни кількості підприємств фінансової та страхової діяльності з врахуванням банків	$ID_{23} = 0,9958 - 0,0062 \cdot t$, $R_{23t} = -0,575$	0,928
Коефіцієнт зміни кількості підприємств з інформації та комунікацій	$ID_{24} = 1,0634 - 0,0100 \cdot t$, $R_{24t} = -0,655$	0,953
Коефіцієнт зміни кількості підприємств професійної, наукової та технічної діяльності	$ID_{25} = 1,0480 - 0,0114 \cdot t$, $R_{25t} = -0,722$	0,923
Коефіцієнт зміни кількості підприємств адміністративного та допоміжного обслуговування	$ID_{26} = 1,0528 - 0,0096 \cdot t$, $R_{26t} = -0,714$	0,947
Коефіцієнт зміни кількості підприємств освіти	$ID_{27} = 1,0052 - 0,0059 \cdot t$, $R_{27t} = -0,588$	0,941
Коефіцієнт зміни експлуатаційної довжини залізничних шляхів загального користування, км	$ID_{28} = 1,0112 - 0,0027 \cdot t$, $R_{28t} = -0,929$	0,981
Коефіцієнт зміни довжини автодоріг загального користування	$ID_{29} = 1,0091 - 0,002 \cdot t$, $R_{29t} = -0,618$	0,987
Коефіцієнт зміни загальної площі складських приміщень	$ID_{30} = 1,0589 - 0,0231 \cdot t$, $R_{30t} = -0,728$	0,805

Джерело: розраховано автором

Таблиця 5

Результати розрахунку ковзних середніх за коефіцієнтами зміни конкурентних умов внутрішнього ринку товарів

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Коефіцієнт варіації	
									Початковий ряд	Згладжений ряд
Коефіцієнт зміни частки ринків з конкурентною структурою	0,957	0,959	0,970	0,983	0,985	0,956	0,975	0,957	0,055	0,013
Коефіцієнт зміни рівня конкуренції	1,004	1,004	1,005	1,014	0,968	0,993	0,994	1,027	0,046	0,017

Джерело: розраховано автором

Результати прогнозування за коефіцієнтами зміни конкурентних умов з використанням аналітичного вирівнювання

Показники	Лінія тренду, коефіцієнт парної кореляції	Значення
Коефіцієнт зміни частки ринків з конкурентною структурою	$ID_{31} = 0,9648 + 0,0004 \cdot t$, $R_{31t} = 0,489$	0,970
Коефіцієнт зміни рівня конкуренції	$ID_{32} = 0,9989 + 0,0003 \cdot t$, $R_{32t} = 0,490$	1,003

Джерело: розраховано автором

Таблиця 7

Результати розрахунку ковзних середніх за коефіцієнтами зміни регулятивного впливу держави

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Коефіцієнт варіації	
									Початковий ряд	Згладжений ряд
Коефіцієнти зміни в галузі:										
реєстрації підприємств	0,957	0,959	0,970	0,983	0,985	0,956	0,975	0,957	0,013	0,043
отримання дозволів на будівництво	1,004	1,004	1,005	1,014	0,968	0,993	0,994	1,027	0,017	0,887
підключення до системи електропостачання	1,018	1,064	1,063	1,073	1,034	1,023	1,033	1,022	0,021	0,174
реєстрації власності	0,780	0,780	1,669	3,073	3,083	2,179	0,995	0,986	0,579	0,084
отримання кредитів	1,000	0,999	1,001	1,003	1,203	1,218	1,218	1,040	0,098	0,147
захисту міноритарних інвесторів	1,013	0,984	0,981	1,034	1,132	1,129	1,079	1,006	0,059	0,079
оподаткування	1,000	1,148	1,148	1,148	1,026	0,978	0,978	0,952	0,082	0,368
міжнародної торгівлі	1,067	1,067	1,067	1,000	1,056	1,056	1,056	1,048	0,021	0,071
забезпечення виконання контрактів	1,031	1,048	1,041	1,524	1,509	1,618	1,154	1,113	0,199	0,049
відновлення платоспроможності	1,065	1,079	1,044	1,019	1,021	1,105	1,089	1,069	0,029	0,466

Джерело: розраховано автором

рою та коефіцієнта зміни рівня конкуренції. При цьому, величина коефіцієнта кореляції свідчить про помірний зв'язок їх значень з часовим фактором. Всі лінії тренди було перевірено на адекватність та достовірність. Частковий коефіцієнт зміни конкурентних умов в прогнозованому періоді складе: $ID_{3,3} = \sqrt{0,970 \cdot 1,003} = 0,986$. Прогнозується незначне погіршення конкурентних умов. В таблиці 7 наведено результати розрахунку ковзної середньої за коефіцієнтами зміни регулятивного впливу держави.

Як видно з даних таблиці 7, застосування ковзної середньої дозволило зменшити коливання коефіцієнтів зміни регулятивного впливу. Так, коефіцієнти варіації за початковим рядом динаміки коефіцієнтів зміни регулятивного впливу були вищими за їхні значення за згладженим рядом. Було побудовано лінії тренду та визначено прогнозні значення коефіцієнтів зміни регулятивного впливу (табл. 8).

Як видно з даних таблиці 8, за останні роки намітилась тенденція до покращення регулятив-

ного впливу за більшістю напрямів. При цьому, величина коефіцієнта кореляції свідчить про різний ступінь зв'язку їх значень з часовим фактором. Всі лінії тренди було перевірено на адекватність та достовірність. Як видно з даних таблиці, прогнозується, що коефіцієнти зміни за більшістю складових прогнозуються на рівні менше 1, тобто зміни регулятивного впливу лишаються непрогресивними. Частковий коефіцієнт зміни регулятивного впливу в прогнозованому періоді складе:

$$ID_{3,4} = \sqrt[3]{0,970 \cdot 1,003 \cdot 0,958 \cdot 0,976 \cdot 1,104 \cdot 0,997 \cdot 0,950 \cdot 0,974 \cdot 0,952 \cdot 0,938} = 0,981$$

З врахуванням часткових коефіцієнтів, розрахованих у попередніх дослідженнях, розраховано прогнозоване значення узагальнюючого коефіцієнта розвитку факторно-обумовлюючого характеру:

$$ID_3 = \sqrt[3]{0,919 \cdot 0,935 \cdot 0,986 \cdot 0,981} = 0,955$$

Висновки з проведеного дослідження. На основі проведених розрахунків отримано прогнозоване значення узагальнюючого кое-

Результати прогнозування за коефіцієнтами зміни регулятивного впливу з використанням аналітичного вирівнювання

Показники	Лінія тренду, коефіцієнт парної кореляції	Значення
Коефіцієнти зміни в галузі:		
реєстрації підприємств	$ID_{33} = 0,9648 + 0,0004 \cdot t$, $R_{33t} = 0,410$	0,970
отримання дозволів на будівництво	$ID_{34} = 0,9989 + 0,0003 \cdot t$, $R_{34t} = 0,419$	1,003
підключення до системи електропостачання	$ID_{35} = 0,996 - 0,0034 \cdot t$, $R_{35t} = -0,580$	0,958
реєстрації власності	$ID_{36} = 0,8880 + 0,0080 \cdot t$, $R_{36t} = 0,422$	0,976
отримання кредитів	$ID_{37} = 0,814 + 0,0264 \cdot t$, $R_{37t} = 0,607$	1,104
захисту міноритарних інвесторів	$ID_{38} = 0,0116 + 0,870 \cdot t$, $R_{38t} = 0,462$	0,997
оподаткування	$ID_{39} = 1,1879 - 0,0216 \cdot t$, $R_{39t} = -0,616$	0,950
міжнародної торгівлі	$ID_{40} = 0,996 - 0,002 \cdot t$, $R_{40t} = -0,421$	0,974
забезпечення виконання контрактів	$ID_{41} = 0,798 + 0,014 \cdot t$, $R_{41t} = 0,532$	0,952
відновлення платоспроможності	$ID_{42} = 0,904 + 0,0030 \cdot t$, $R_{42t} = 0,443$	0,938

Джерело: розраховано автором

фіцієнта розвитку факторно-обумовлюючого характеру, яке вказує на непрогресивність змін. Результати дослідження є доцільними при прогнозуванні зміни зовнішніх факторів забезпечення розвитку внутрішніх ринків товарів з виявленням того, який тип розвитку ринку, отже виникає потреба у розробці таких заходів в рамках стратегічного забезпечення розвитку ринку товарів, реалізація яких дала б змогу не допустити негативного розвитку подій або хоча б пом'якшити їхній вплив.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Нижник В.М. Методи оцінки впливу факторів зовнішнього середовища на бізнес-процеси промислових підприємств. *Економічні науки. Сер. : Економіка та менеджмент*. 2012. Вип. 9(2). С. 334–345.

2. Орлов Д.І. Проблема аналізу впливу зовнішнього середовища на функціонування організації. *Економіка і менеджмент культури*. 2013. № 1. С. 74–77. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ekmk_2013_1_16. (дата звернення: 03.02.2019).

3. Сіправська Н.В. Аналіз та оцінювання впливу зовнішніх і внутрішніх чинників на діяльність підприємств машинобудування на сучасному етапі. *Галицький економічний вісник*. 2011. № 1(30). С. 127–132.

4. Гайдаєнко О.М. Застосування кореляційно-регресійного аналізу для прогнозування результатів діяльності підприємства. *Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки: Міжнародний збірник наукових праць / під. ред. І.Б. Садовська. Луцьк, 2017. Вип. 1 (13). Ч. 1. С. 16–23.*

5. Статистичне забезпечення управління економікою. *Прикладна статистика : Навчальний посібник*. Київ, 2005. 333 с.